



ΜΠΕΝΑΚΕΙΟ ΦΥΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Επ. Διεύθυνση: Φυτοπαθολογίας
Εργαστήρια: Μυκητολογίας
Πληροφορίες: Δρ Αιμ. Μαρκέλλου,
Δ. Τσιρογιάννης

Κηφισιά, 21.7.2026

Αρ. Πρωτ. 2881

Προς:

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και
Τροφίμων
Γραφείο Νομικών και
Κοινοβουλευτικών Θεμάτων
Υπηρεσία Συντονισμού
Αχαρνών 2
Αθήνα 104 32

E-mail: koinovouleftikos@minagric.gr
ekarli@minagric.gr

Θέμα: Ερώτηση αρ. 7055/16.7.2026 της Βουλής των Ελλήνων.

Σχετ.: Ηλεκτρονικό σας μήνυμα από 17.7.2026.

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού ηλεκτρονικού σας μηνύματος και αναφορικά με τις επιπτώσεις που έχει η ασθένεια “έλκος κλαδίσκων” («φόμοψη») στην καλλιέργεια της αμυγδαλιάς στην Περιφερειακή Ενότητα Λάρισας, θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε για τα κάτωθι:

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Εργαστηρίου Μυκητολογίας του ΜΦΙ η ασθένεια το 2026 έχει διαπιστωθεί σε τέσσερα δείγματα (ένα αμυγδαλιάς και τρία ροδακινιάς) από την Π.Ε. Λάρισας. Διευκρινίζουμε ωστόσο ότι τα στοιχεία προέρχονται από δείγματα που αποστέλλονται στο Ινστιτούτο στα πλαίσια της διάγνωσης από Δημόσιες Υπηρεσίες (Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Περιφερειακών Ενοτήτων, Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών Ποιοτικού & Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου του ΥΠΑΑΤ, κλπ), Ομάδες Παραγωγών, Συνεταιρισμούς, Γεωπόνους ελεύθερους επαγγελματίες, παραγωγούς και ιδιώτες. Το παραπάνω συνεπάγεται ότι πιθανόν να έχουν παρουσιασθεί τοπικά ή περιφερειακά προβλήματα στην καλλιέργεια από το παθογόνο και να μην έχει σταλθεί δείγμα στο Ινστιτούτο λόγω του ότι η ασθένεια προκαλεί πολύ χαρακτηριστικά συμπτώματα.

Η ασθένεια “έλκος κλαδίσκων” προκαλείται από τον ασκομύκητα *Diaporthe amygdali* (συν. *Fusicoccum amygdali*, *Phomopsis amygdali*). Το παθογόνο, εκτός από την αμυγδαλιά προσβάλλει τη ροδακινιά, νεκταρινιά και δαμασκηινιά. Τα συμπτώματα της ασθένειας εμφανίζονται κυρίως με τη μορφή ελκών στους ετήσιους βλαστούς. Τα έλκη εμφανίζονται την άνοιξη υπό μορφή νέκρωσης του φλοιού γύρω από τους οφθαλμούς με την πάροδο όμως του χρόνου επεκτείνονται στο εσωτερικό του βλαστού προκαλώντας καστανό

μεταχρωματισμό και νέκρωση του ξύλου. Σε έντονες προσβολές το τμήμα του βλαστού πάνω από το έλκος νεκρώνεται. Συχνά στους προσβεβλημένους βλαστούς παρατηρείται έκκριση κόμμεος. Συμπτώματα μπορεί να εμφανιστούν στα φύλλα και τους καρπούς. Το παθογόνο διαχειμάζει πάνω στα έλκη με τη μορφή πυκνιδίων ή μυκηλίου. Τα μολύσματα του μύκητα (πυκνιδιοσπόρια) διασπείρονται σε σχετικά μικρές αποστάσεις (εντός του οπωρώνα ή μεταξύ γειτονικών οπωρώνων) με τα σταγονίδια της βροχής και σε μεγαλύτερες αποστάσεις όταν η βροχή συνοδεύεται από άνεμο. Οι μολύνσεις των δένδρων γίνονται μέσω πληγών (π.χ. ουλές φύλλων, τομές κλαδέματος, κλπ) ή μέσω των οφθαλμών. Τα σπόρια του μύκητα μπορούν να βλαστήσουν σε θερμοκρασίες 5-36 °C (άριστη θερμοκρασία 27-29 °C) παρουσία υψηλής υγρασίας. Εφόσον επικρατούν ευνοϊκές συνθήκες (υγρός και βροχερός καιρός) τα δένδρα είναι ευπαθή στις μολύνσεις καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Συνήθως όμως οι μολύνσεις των δένδρων και η εξάπλωση της ασθένειας λαμβάνουν χώρα την άνοιξη και το φθινόπωρο. Η ασθένεια έχει συνήθως ένα κύκλο κατά τη διάρκεια του έτους εκτός αν οι περιβαλλοντικές συνθήκες είναι ιδιαίτερα ευνοϊκές, οπότε παρατηρείται και δευτερεύων κύκλος με αποτέλεσμα η ασθένεια να λαμβάνει μορφή επιδημίας. Οι ποικιλίες αμυγδαλιάς εμφανίζουν διαφορετικό βαθμό ευπάθειας στις μολύνσεις του παθογόνου με την ποικιλία Ferragnes («φυρανιά») να ανήκει στις ευπαθείς.

Η αντιμετώπιση της ασθένειας στηρίζεται στο συνδυασμό καλλιεργητικών και χημικών μέτρων, ιδιαίτερα όταν οι συνθήκες είναι ευνοϊκές για την εμφάνιση και εξάπλωση της ασθένειας. Τα καλλιεργητικά μέτρα αποβλέπουν κυρίως στον περιορισμό των πηγών πρωτογενών μολυσμάτων μέσα στον οπωρώνα. Σύμφωνα με στοιχεία της διεθνούς βιβλιογραφίας, σε οπωρώνες με ιστορικό της ασθένειας ή σε περιοχές και έτη όπου επικρατούν ευνοϊκές για την ασθένεια περιβαλλοντικές συνθήκες ή όταν καλλιεργούνται ποικιλίες ευπαθείς στην ασθένεια (π.χ. Ferragnes), η εφαρμογή φυτοπροστατευτικών προϊόντων δεν έχει ικανοποιητικά αποτελέσματα, ιδίως όταν αυτά εφαρμόζονται μετά την εμφάνιση των πρώτων συμπτωμάτων. Πιο συγκεκριμένα για την αντιμετώπιση της ασθένειας συνιστάται η συνδυασμένη εφαρμογή των παρακάτω μέτρων:

- Χρησιμοποίηση ποικιλιών αμυγδαλιάς ανθεκτικών στην ασθένεια.
- Αποφυγή καλλιέργειας ευπαθών ξενιστών (αμυγδαλιά, ροδακινιά, κλπ) σε πολύ υγρές περιοχές.
- Αφαίρεση, συλλογή και καταστροφή με φωτιά των προσβεβλημένων βλαστών και κλάδων. Η αφαίρεση των βλαστών και κλάδων θα πρέπει να γίνεται με τμήμα υγιούς ιστού μήκους περίπου 15-20 cm. Το μέτρο αυτό για να είναι αποτελεσματικό θα πρέπει να εφαρμόζεται κάθε χρόνο αμέσως μετά τη συγκομιδή κι από όλους τους παραγωγούς της περιοχής.
- Κλάδεμα πρώτα των υγιών δένδρων κι έπειτα των προσβεβλημένων.
- Κλάδεμα κατά τη διάρκεια στεγνού καιρού κι αποφυγή δημιουργίας μεγάλων τομών κλαδέματος. Σε περίπτωση δημιουργίας μεγάλων τομών κλαδέματος προστασία τους με προστατευτικά πληγών που κυκλοφορούν στο εμπόριο για το σκοπό αυτό.
- Συλλογή των υπολειμμάτων κλαδέματος και καταστροφή με φωτιά. Το μέτρο αυτό για να είναι αποτελεσματικό θα πρέπει να εφαρμόζεται από όλους τους παραγωγούς της περιοχής.
- Απολύμανση των εργαλείων κλαδέματος με κατάλληλο απολυμαντικό. Η εργασία αυτή θα πρέπει να επαναλαμβάνεται πολλές φορές κατά τη διάρκεια του κλαδέματος.
- Εφαρμογή 2-3 ψεκασμών το φθινόπωρο κατά την περίοδο πτώσης των φύλλων οι οποίοι θα πρέπει να επαναλαμβάνονται αμέσως μετά το κλάδεμα καθώς και την άνοιξη

κατά την περίοδο έκπτυξης της νέας βλάστησης. Ένας επιπλέον ψεκασμός συνιστάται να γίνεται μετά τη συγκομιδή με σκοπό την προστασία των πληγών, ιδίως αν η συγκομιδή γίνεται με μηχανικά μέσα. Σημειώνεται ότι ο αριθμός των ψεκασμών και η χρονική περίοδος εφαρμογής τους είναι ενδεικτικοί και θα πρέπει να καθορίζονται με βάση τις περιβαλλοντικές συνθήκες και ιδιαίτερα την εποχή και τη διάρκεια των βροχοπτώσεων. Οι συγκεκριμένοι ψεκασμοί για να είναι αποτελεσματικοί θα πρέπει να εφαρμόζονται από όλους τους παραγωγούς της περιοχής.

Επιπλέον, σας ενημερώνουμε ότι οι ψεκασμοί που γίνονται στην καλλιέργεια της αμυγδαλιάς στη Χώρα μας για την αντιμετώπιση μυκήτων του γένους *Monilinia* έχουν δράση και εναντίον του μύκητα *D. amygdali*, εφόσον παράλληλα εφαρμόζονται και τα παραπάνω αναφερόμενα καλλιεργητικά μέτρα.

Πέραν των προαναφερθέντων, επιστήμονες του ΜΦΙ έκαναν επιτόπιες αυτοψίες σε αγρούς στην Π.Ε Μαγνησίας το καλοκαίρι του 2022, μετά από πρόσκληση τοπικών φορέων, και τα αποτελέσματα της αυτοψίας συνοψίζονται ως κάτωθι:

Η εργαστηριακή εξέταση των δειγμάτων αμυγδαλιάς που λήφθηκαν από τους αμυγδαλέωνες του Α.Σ. Καναλιών Μαγνησίας συμφωνούν με αυτά των πειραματικών δεδομένων δημοσιεύσεων. Συγκεκριμένα η επικρατούσα της περιοχής ποικιλία αμυγδαλιάς Ferragnes, από της οποίας τα δείγματα απομονώθηκε ο μύκητας *D. amygdali*, ανήκει στις πολύ ευαίσθητες ποικιλίες όσον αφορά στην προσβολή της από το παθογόνο, είναι μέτριας πρωιμότητας άνθησης και ωρίμανσης του καρπού. Η ποικιλία Guara, στην οποία επίσης διαπιστώθηκε προσβολή από το εν λόγω παθογόνο ανήκει στις ευαίσθητες ποικιλίες, είναι μέτριας πρωιμότητας άνθησης και πρώιμης ωρίμανσης του καρπού. Η ποικιλία Ferraduel, στην οποία διαπιστώθηκε προσβολή από το παθογόνο ανήκει στις μέτρια ανεκτικές ποικιλίες και είναι μέτριας πρωιμότητας άνθησης και πρώιμης ωρίμανσης του καρπού. Στην ποικιλία Texas η οποία κατατάσσεται στις πολύ ανεκτικές ποικιλίες, δε διαπιστώθηκαν συμπτώματα της ασθένειας «έλκος κλαδίσκων» και δεν απομονώθηκε ο μύκητας που την προκαλεί, σε συμφωνία και πάλι με ισπανική μελέτη κατάταξης των ποικιλιών.

Σε αυτό το σημείο θα θέλαμε να αναφέρουμε ότι το ΜΦΙ έχει υποβάλει πρόταση μελέτης και διαχείρισης της ασθένειας στην Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής και αναμένει την απόφαση.

Συμπερασματικά πρέπει να τονιστεί ότι ο συνδυασμός όλων των μέσων, ήτοι γενετικό υλικό ανεκτικών και πολύ ανεκτικών ποικιλιών, αυστηρά καλλιεργητικά μέτρα και χημική/βιολογική καταπολέμηση σε όλα τα δένδρα των αμυγδαλεώνων σε μια περιοχή αποτελεί τη μόνη ορθολογική στρατηγική διαχείρισης του προβλήματος, με τη συνεργασία όλων των σχετικών με τη Φυτοπροστασία φορέων με τους παραγωγούς.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε συμπληρωματική πληροφορία ή διευκρίνιση.

Ο Γενικός Διευθυντής

PANAGIOTIS MYLONAS

21/07/2026 14:45

Δρ Π. Μυλωνάς